

GULÁCSY LAJOS (1882-1932)**Firenzei lány, 1904**

Ceruza, papír, 40,5x30 cm

Jelezve balra lent: Gulácsy Firenze

Kezdő ár: 4 000 000 Ft / 13 333 EUR

Becsérték: 8 000 000 – 10 000 000 Ft**Estimated value: 26 667 – 33 333 EUR****REPRODUKÁLVA:**

- Marosvölgyi Gábor: Gulácsy Lajos. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, 2008. 200. kép, illetve színes tábla: 46.
- Szabadi Judit: Gulácsy Lajos. Gondolat Kiadó, Budapest, 1983. 46. oldal

Dante Gabriel Rossetti:
Tanulmány az Angyal üdvözlethez, 1849.
Tate Britain, London

A NŐ

Gulácsy Lajos festészetének megvannak az örök témái és az örök helyszínei. Az egyik ilyen örök téma a Nő. Gulácsy számára a nő egyszerre volt a vágy sejtelmekből, költeményekből, érzésekből szőtt titokzatos tárgya és egyszerre volt a férfit elpusztító démon is, akinek ő, a finom és érzékeny lelkű művész boldogan adta volna oda magát, mert számára a szerelem általános, megfoghatatlan érzése az ezzel járó szenvedéssel együtt állandó inspirációs forrást jelentett. Gulácsy a Cevian Dido című regényének hőseit, Pauline-t ruházta föl azokkal az örök tulajdonságokkal, amik már-már magával a művészettel azonosították az asszony és a nő alakját: *„...a legszebb álmom, tünemény, ábránd, filigrán miniatúr, artisztikus káprázat”, ami annyira tökéletes, hogy már szinte maga is Művészet, illetve nem is művészet: izgalom, szent elragadtatás, eksztázis.*

ITÁLIA

Az örök helyszín pedig Itália. Úgy tűnik, hogy ez a Beregszászon és Budapesten fölnevelkedett fiú szinte egész életében Itáliában élt. Képzeteiben minden eseményt, minden történést Itália kék ege alá képzelt el, s mikor végre hús évesen először eljutott Rómába, majd a következő években Velencébe, Firenzébe, Padovába, Veronába, Genovába, Bresciába, Bellagióba, s máshová, nemcsak az álmait váltotta valóra, hanem a valóságot is álommá formálta.

A FIRENZEI LÁNY

A Firenzei lány egyike Gulácsy tipikus, legtöbb formában elképzelt női modelljeinek. Vékony, sápadt arc, elrévedő tekintet, hosszú, kibontott haj, mintha csak regényének egy másik nőalakját, Ibelont látnánk benne: *„Ibelon – Nem felel, csak húz, von magával ismeretlen érzelmeken, ismeretlen téren keresztül, nem néz szemembe, csak haját bontja ki, melynek illata kábít, szálai körülfogják nyakam, és én vele megyek ismeretlen érzelmeken, ismeretlen téren keresztül...[...] Hosszan elnéztem vonásainak rafinált titokzatosságát, hosszúkás vonalát korallszínű ajakának, azt a furcsa, parányi kis lovat hőszerű nyakán, mit a kék erecskék rajzoltak oda. [...] Bőrének ezüstje elkápráztatott teljesen. Testéből valami ismeretlen erő áradt, mely elkábította idegeimet. Lassan-lassan olyan bódító, narkotikus álomszerű hatás vonult át rajtam, mely a csodálatos álmoképek egész raját zúdította rám...”*

A FESTŐI ESZKÖZÖK

Gulácsy nemcsak érzékletes szavakkal és a festői karakterábrázolás erejével képes kifejezni nőalakjainak, s köztük a Firenzei lánynak is varázslatos lényét, hanem sajátos festői eszközökkel is. A figurát látszólag szilárd körvonalak határolják, valójában azonban sűrű, egymásra húzott vonalakkal találkozunk. Ahogy a pók hálója is az első vékonyka fonálból fejlődik egyre sűrűbb és erősebb szövedékké, úgy épül föl Gulácsy rajza is a tétova és bizonytalan vonalakból egyre megbonthatatlanabb kompozícióvá. Gulácsy gyakran satírozással telíti a képfelületet, olykor pedig visszadörzsöli, visszakarja a festéket, vagy a színes krétát, ceruzát. Mindezek olyan hatást eredményeznek, mintha valami régészeti lelettel, az idő nyomait magán viselő, de azoktól mégis megtisztított alkotással szembesülnénk. Gulácsy szándékosan öregíti így képeinek felületét. Ezzel is hangsúlyozva művészetének sérülékenységét, de ugyanakkor örök, kortalan, az idő pusztításának nyomait magán viselő, de az időnek mégis ellenálló jellegét.

Bellák Gábor

